

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectura super quarto libro Decretalium

Sangiorgio, Gianantonio

[Venedig], 12. März 1493

De coniugio servorum

[urn:nbn:de:bsz:31-323761](#)

positio sit p noia singularia. et nō collecta. et tūc intelligit
ut nō equipolleat yniuersali. puta dī q̄ canōici tal' ec. fece
rūt sic nō intelligit. i. oēs et verificabit i duobus. C In gl.
fi. i. si. dicte ut in. c. q̄ si dormierit. C Sz nūqd i ecc. debe
bi marit⁹ reddē debitu vxori peteti. Host. hic dicit. q̄ dī i
duci ad desistendū. si tñ pseueret et exigat dī reddi. h. his
ita. xxix. q. ij. xxix. q. v. p totū no. hos. i summa de mīmo
nīa. h. q̄ sit effectus. ver. sz nūqd peccat et refert hic do.
An. q̄ se remittit ad no. i rubrica. s. de spons. et ibi dixi. Te
net Archi. i. c. vñico de pse. ec. vel. alt. lib. vi. Sz Jo. an. ibi
tz p̄iu⁹ q̄ nō cogit reddere i ec. et card. hic.

I Itteras. Hoc dicat. Spōsalia p̄ci
matri. cū leproso. lepra supuueniēt post spōsa
lia. Lōis ē diuisio. secūda ibi respondemus.
C No. p̄io q̄ vitiū lepre iducit vt soluā spō. si supuueniat
post sec⁹ dicit gl. i matri. p̄ vba de p̄nti. et sic si exigit copu
lam vñ vult glo. h. q̄ no. h. panor. q̄ ma. et nō p̄summatū
p̄ copulā nō soluā p̄ leprā supuuenientem. et sentiūt hic cō
muniſ doc. C No. ex tex. q̄ traditio post spō. de futuro i
ducit p̄suptū matri. sicut copula facit. c. ex pte. s. de resti.
spo. c. adolescēs. s. de spō. q̄ intellige q̄ mulier ē corrupta
vñ marit⁹ dicit se illā cognouisse. nec mulier p̄bat p̄iū p̄
aspectū corporis ut no. in. c. p̄tinebas. s. de despō. imp. h. z
cōiter doc. h. et idē dicit host. si ipubes est fcā pubes apō
maritū. l. minoē. f. d. ritu nup. itelligēdo ut no. i. c. de de
spō. impu. li. vi. C No. vlti. q̄ i obligatō generali de p̄bē
do matri. et sic i spōsalib⁹ subitelligif. deditio resolutiua nī
si qc̄q̄ turpe supuenerit et sic q̄ de nouo emergunt nouo
idigent auxilio p̄cordantes allegant i glo. C Querit hic
Gas. et post eū car. si ignorāt aliquā leprosaz vel alio mó
egrotā p̄xit cū ea matri. nec erat p̄turus si sciuisset lepraz
an erit ma. Respondet q̄ sic in foro fori q̄ error i qualita
tenō viciat matri. c. p̄posuit. j. ti. pxio secus in foro dei. et
et p̄scie. c. tua nos. cū ibi no. s. de spon.

C De coniugio seruorum. Rubrica.

C Eliso de matri. i genere. de p̄iugio seruorum summittit
in specie fm̄ Hamalam. ista p̄tinatio nī vñ bōa. qz in p̄ce
dēti rubrica dicit de matri. i specie. iō dic fm̄ Goff. Eliso
de ipedimēto lepre. videatis de ipedimēto erroris conditōis.
q̄ ipedit et dirimit. nisi ex certa scientia fuit. ratifica
tum verbo vel facto i. c. f. c. ex pte fm̄ Goff. et hosti. et b̄
mā. xl. q. i. r. ij. p̄ rotū. et cōuenit. s. de p̄sump. c. illud.

I Ignūm. Hoc dicit. Seru⁹ dīcē
te dño p̄bere p̄t. Sz p̄ h
nī min⁹ dño suire tenet. h. d. fm̄ Joan. an.
P̄io p̄missa rōne ponit vñ dñm. secūdo
quādā dubitatōez. sc̄da ibi obitor. C No.
i textu q̄ i xp̄o iefu nec liber nec seruus a sacris ec. repel
lēd⁹ ē. xxix. q. i. h. ij. Et catho. Et famulos dicas tñ hoies
ēē memēto. et Theronim⁹ iquit apud deū purit atē mētis
abluīs macula seruitutis. C No. regulā. et seruus admitti
tur ad oia sacra eccle. nec pp̄ p̄ditōem dñi dī ab eis absti
nē. Ex quo iferit q̄ seruus paganus p̄t petere baptisma
dño p̄dicēte. nō tñ p̄ assūptionē sacrōrū deponit seruitu
tē de quo vt habeſ i. c. fin. de iudeis. C Nota quod de iu
re canonico seruitus est approbata. Immō quandoq̄ p̄
ius canonīcū idicis seruit⁹ vt in capit. ita quozundam. j.
de iudeis. C No. sc̄bo quod i iure diuino seu apostolico
et positino seruitus est introducta de hoc i. q. i. C Nota
tertio quod in iure dño seruus p̄bit matrimonī p̄ p̄ctum
tamē non liberatur a debito seruitio. honestus tñ ē quod
de consensu dñiorum contrahant fm̄ hostien. hic. C Op̄
ponitur primo quod seruus nō potest matrimonī p̄bē
re. C. de incestis nuptijs. l. cuz ancillis vbi dicit tex⁹ quod
inter seruos nō dī coniugii sed cōuberniū. C Solutio
Jo. and. hostien. hic et Innocentius supra de clericis p̄i
gati⁹ sane. c. i. sup̄ glo. i. q̄ leges sunt i hoc coriecte q̄ in

bj̄s nō dedignātū sacros canones imitari. c. penul. et v̄l
tio. j. de secūdis nup. cynus at dicit. q̄ i ordib⁹ stat canon
i. s. in hēditib⁹ stat legi dic q̄ h̄iū ē. s. vt dixi. Et l̄z de
iure ciili inter seruos nō sit matri. tñ quoad cognatiōes
et affinitates b̄vīz ac si iter liberos hoies eēt. ff. d. ritu nu
l. adoptiūs. h. huiles. vbi idē. Et ex hoc q̄ dixi. l. eē core
cas matri. tenē iūtis dñis. Arguit host. h. c. littera ēē p̄
multos p̄cipes. q̄ ē liberos nō p̄mittrūt sine sua licentia
matri. copulari. qbus initū dedit. C Iuris rex psax. q̄ vt dī
i p̄ia sua de matri. p̄ suo s̄hēdis volebat s̄sili. h. id q̄b
habet. C. si nuptie ex rescripto p̄cipis ip̄etrātū. l. i. t. ij.
s. de spōsa. c. gēma et i. c. iſſuūtē. s. q̄ cleri. vel vōuētes. C.
si rector. p̄uincie. l. ij. Est ēt fm̄ eū h̄iū p̄suetudinē eoq̄ nō
p̄mittrūt viduas h̄ere nisi p̄us se redimāt. C Inferit ētex
p̄dictis leges q̄ dicūt dotes nō ēt inter seruos esse core
cas. ff. de iure dōtiū. l. si mulier et l. p̄culis eo. ti. de quo
tñ dic vt dixi in. c. p̄io vbi dico vñ vñ v̄bū h̄iū Imo. C Op̄
ponit sc̄bo. q̄d s̄uus si p̄hat iūtis dñis. nā nullus dare p̄t
id q̄ ē alteri⁹. l. id q̄d noſtrū. ff. deregū. iur. immō cōmittit
furtū si sit sine p̄fensi dñi sui. l. s. p̄gnore. h. i. ff. de furtis.
sz seruus est dñi Insti. de his q̄ sunt sui vel alieni iuris. h. i.
g. rc. Itē seru⁹ teneſ dñi obedire ad galathas tertio ad
colosenses. ij. q. i. c. multi. ḡ si decepit dñm suū nō p̄bit. pre
terea si p̄t matri. h̄ere teneſ redē debitu. l. s. eo tpe dñis
posset indigere seruo vt dicit gl. vlti. hic quarto fauorabi
lior est obligatio qua quis diuinis officijs se obligat q̄ il
la qua q̄ se subiecit uxori. c. ex publico et c. vez de cōuer.
cōunga. sed seruus sine cōsensu domini obsequēs diuinis
nō p̄t se subicere. liij. di. c. si q̄s t. c. admittit de seruus nō
ordi. per torū. sol. dic q̄ matri. est de iure diuinio. de⁹ nō
dissoluit matri. ppter seruitutē. nisi q̄i ignozanter liber p̄
xit cū ancilla. et hoc iō q̄ seruitus que est de iure positivo
vel gētiū. nō p̄t p̄dicare iuri nāli sicut est matri. Item
matri. sit ad operationē idiuīdū et ad p̄seruatōz specie. p
pter gnātione. vñ sicut seruus nō subicif dñi qn possit de
iure libere dormire. cōmedere. bibere. et alia facere sine q̄
bus nā seruari nō possit. Ita nō subicif quoad matri. per
q̄d species cōseruāt. Ad primū h̄iū dicit q̄ seruus ē dñi
quātū ad ea q̄ cuilib⁹ sup addūtū. quoad nālia sum⁹ oēs
pare⁹. i. quoad ea que ad habitū nō p̄tinēt. ridere plora
re. dormire. tc. Ad sc̄dm ex hijs p̄z solutio seruus teneſ
obedire dñi in hijs que p̄t liceit p̄cipere. et ita matri. nō
p̄t p̄hibere. Ad tertium dicas si volēt dñi matri. p̄xit
maritus. d. p̄ponere debitu uxoris. si ignorātē dñi cōtra
xit tūc debeat parere vtriq̄ vbi possit obedire vt dico in
glo. f. Ad quartū dic q̄d seru⁹ obligat diuinis officijs to
to tpe vite sue. Sz p̄ matri. teneſ uxori. p̄ tpe. vnde nō teneſ
vir uxori semp̄ reddere debitu Sz cōgrui⁹ horis vt dixi. s.
c. ij. t. p̄cedē. H̄eterea ille q̄ itrat religionē vñ suscipit or
dinē. obligat se ad opa q̄ sūt nālib⁹ sup addita. i. q̄b. p̄bi
bēdīs semp̄ h̄iū dñi potestatē. sed nō i naturalib⁹ ad q̄ est
obligatus qui mat. cōtrahit fm̄ gof. C Quero primo de
intellectu littere ibi debita et p̄sueta seruitia. Solu. dic fm̄
ho. q̄ p̄sueta et nō cōsueta qz oia sūt dñi. cōtra deūz tamē
nō dī dñi obedire. xi. q. ij. c. qui resistit et c. iulianus nec i
hijs que cōstat eē iniusta. c. dilectus. s. de tēpo. ordi. vbi d
hoc. nā t̄palia que h̄iū seruus sunt dñi. istituta de hijs que
sunt sui vel alieni iuris i p̄i. si tñ i aliq̄b⁹ religiōib⁹ p̄suetu
do esset q̄ ad certa tñ seruitia astrigerētur serui. etiaz tñ
talē cōsuetudinē debēt tueri fm̄ hosti. argumēto i. c. seq.
et no. j. de iudeis. c. multoz. ergo ad p̄sueta teneſ. et si sunt
nō parētes p̄t domin⁹ animaduerte in seruū modera
te tñ istituta p̄allegata prio respōlo ad si. h. i. hodie enim
dñi nō licet seuire i seruū sine cā legibus cognita. alioq̄
nō min⁹ puniri dī q̄ si ali. nū seruū occiderit. ff. d. hijs q̄
sunt sui vel ali. iuris i. l. i. H̄icit tñ car. flo. q̄ dictū supra
cōsuetudie regiōis et. q̄ illud nō p̄baſ iure. l. s. sit equitati
cōsonū. et capl̄m multoz de iudeis logi de ascriptiōis le
ges allegate loquūtūr i alijs casib⁹. vnde sensus littere ē
fm̄ ip̄m q̄ isti teneſ ad seruitia consueta et debita. quia
si domi

si dominus mandaret aliqua indebita puta cria vel incō
sueta.i.que seruis fīm p̄suetudinē nō solet mandare puta
q̄ oneraret eos grauissima onera q̄ omnē p̄suetudinē. nō
tenēt servi parere iſtitutis palle. et arg. eoꝝ q̄ notāf i.d.c.
ad aures de tēp. ordinā. Quero scđo vñ dicas seruus
dic q̄ a seruādo q̄ captivi seruabāt et n̄ occidebāt et ven
debātur.l. et seruoꝝ. ff. d̄ statu homi. et l. libertas. s̄. servi.
eo.ti. et iſtitu. d̄ iure pſonax. s̄. fui. gramatici at dicūt a ser
uēdo p qbus facit lex nālis. ff. de pſcrip. verbis. In hac
tñ rubri. sumif seruus put distinguit a libero et servi appell
latōe ancilla p̄tineſ. ff. de v̄b. ob. l. iter stipulatē. s̄. vltimo.
ff. de lega. iij. l. seruus legat². servi appellatiōe qñq̄ venit
statuliber. ff. ad silenianū. l. s̄. iij. l. p̄prie imo statuliberi.
liberi eē videnſ. ff. si ex noxa. cau. agat. l. fi. de quo i.l. statu
liberi. ff. de statulibe. iterdū ēt dī tabellio seruus public².
ff. de adopt. l. nō alſ. et ff. de statu homi. l. libertus. in fi. c.
q̄q̄ de v̄luris. i. vi. de seruis originarijs et ascriptitijs dic
vt. lxiij. di. c. general. d̄ iudeis. c. multoꝝ. Quero tertio
quo iure seruitus itroducta sit. dixi aliqd i.c. iij. de cōditō.
appo. vide gl. i.c. ita quorūdā. de iude. et v̄r q̄ de iure apo
stolico vt hoc tex. et positivoſ a. geneſ. xiiij. c. xxxiiij. q. v. di
cat. xxiiij. q. viij. si de reb². vbi de hē. q̄ quos idicif bellū si
capiūt nři sūt servi. Itē gl. i.c. ita quorūdā dicit q̄ iure nā
li gentiū et canonico ēt itroducta ē pp ebrietatē gentiuz.
Noe. n. euigilatus vino cū vidisset qd fecisset sibi filius
iunior. ait maledictus cannaam seruus seruoꝝ erit fratri
bus suis. xxxv. di. c. vij. ibi māebat anq̄ vinū iueneret oib²
i pcessa libertas vide illū tex. vbi seq̄t nō eēt hec seruit² si
ebrietas non fuisset et loq̄t de ebrietate Noe. et hoc dī in
stictu spūs sci pp p̄ctm derisionis et p̄temptū paternū. itē
i exodo legif q̄ dñs dixit p moyseſ filius israel si emeris
seruū ebrīu q̄ an seru² nō fuit sex ānis seruiat tibi vide oio
i gl. iij. viij. di. i. p̄n. In ſ̄riū at nā iure nāli oēs liberi nasce
banſ. i. di. ius nāle. ibi oibus icōcessa libertas. itē alibi dī
q̄ de iuregentiū. ff. de statu homi. l. seruoꝝ dic fīm Gas. q̄
ex multis cāis seruitus fuit itroducta aliqui de iure dīvī
no. aliqui de iure gētiū. aliqui de iure positivo ſicut i eo q̄
ad p̄ciū p̄cipādū passus ē ſe venūdari. d.l. seruoꝝ. Ser
uit² illa de qua dī i geneſi fuit itroducta de iure diuino in
pena flagitioꝝ. c. vij. die. xxxv. di. l. illa sp̄es seruitutis q̄ in
currit ex captiuitate i bello ē de iure gētiū. Et ſi dicas illa
cōtineſ i iure diuino. r̄n̄def a iure diuino habuit originē ſz
a iure gentiū approbatōe. nō q̄ ea iuenerit. vel dic hec iu
ra cōcurrūt i seruitute iducēda ſimul tpe. nā oē ius diu
num fīm Gas. l. respectu auctoris fuerit ab eterno. xxxiiij.
q. v. lex eterna tñ p ſuſſionē tempoꝝ est data humāo
generi. c. firmiter. s̄. sancta. s̄. d̄ ſumma tri. et fide cath. et ſic
cū iure diuino q̄ innotuit Noe potuit cōcurrere iuſgen
tiū. vel dic nō eē absurdū aliqua de iure diuino iure nāli et
gētiū eē et ciuili. ſic illud oia q̄cūq̄ vobis vultis q̄d hoies
faciat et c. p̄ma di. humanū gen² et facit illa auctoritas q̄ ē
i exodo ſupradicto q̄ p emptionē acq̄rebaſ seruit² q̄ cō
uētuſ ē de iuregentiū. j. di. c. iuſgentiuz dic ḡ q̄ oēs liberi
ſunt naturaliter. i. a nativitate. xij. q. j. c. cū redēptor. ſed ex
cōſtitutōe iuris diuini gētiū iuris positivi q̄s efficiſ ſeru²
ita a p̄i. creati ſum² ſine p̄ctō vt i p̄he. gregoziano ſz libe
ro arbitrio bō peccauit. Lū ḡ iuſtu ſit p̄ctā p̄uiri. c. vt fa
me. de ſe. ex. iuſtu ē vt i pena peccati ſeruitus iducat. ſacit
dc̄m Augu. i. xxx. de ciuitate dei. c. vij. vbi h̄ v̄ba. l. n. ſucces
ſit. Rō q̄ i pena p̄cti iducat ſeruit² pp h̄ p̄ctm. neceſſe ē
aliquos dānari vt mala cohibeāt. Et iō bella p bonos ſz
malos iuſte iſerūtūr. xxiiij. q. j. noli. et q. iij. p totū. vñ ma
chabeoꝝ. xxij. auferetur a nob̄ regim̄ et dabitur gēti facie
ti iuſticiā. xxiiij. q. viij. c. ſi d̄ reb² bñ ḡ dixit gl. i. d. c. iuſgen
tiū q̄ capt² i bello iuſto peccat fugiēs a dño glo. i. ſi. i. cle.
pastoral. iv. violētiā. d̄ re iu. vbi car. gl. i. l. ſuccurritur. ff. ex
q. cau. ma. bar. i. l. relegati. i. p̄n. ff. d̄ pe. P̄e. de Anch. i. re
gula. ii. d̄ reg. iu. li. vi. i. xxviii. col. vbi an peccat capt² ſi fu
giat. Solvit ēt qō ſi ſeru² me² ē capt² i bello iuſto q̄ ex vo
lūtate mea bellabat q̄ ego amitto ip̄z. ſi tal me² ſeru² ca

ptus iurauerit reddire ad capiētē nō potero. phibē ne red-
deat sec⁹ si de voluntate mea nō bellauerit qz iurāmū ē pre-
stītū sup aliena re ergo ē licitū. xxi. q. iii. c. illicitū. sec⁹ ē et
bz gasparē de filio familias qz ē volūtātē patris fuit ad
bellum qz sui corporis habet potestatem & sic erit sūus
capiētis. viii. di. c. quo iure. Be clerico at capto i bello iu-
sto dicit gaspar qd si bellū iducit ab ecclesia ē sūus ecclie
nō at si iducit a p̄cip̄e seculari. efficiſ seruus p̄cip̄is se-
cularis. Infert qd de mōacho si de mādato abbatis bel-
lat. dic qz efficiſ sūus ecclie capiētis nō at fiet seru⁹ p̄cip̄i
pis secularis. si at ē volūtātē abbatis pugnat nō efficiſ ser-
uus capiētis. C Genio ad gl. ⁊ gl. i. de p̄petate vbi op.
facit. c. p̄terea de vbo. sig. So. exponēdo gl. ij. op. ⁊ sol. et
no. ibi ex gl. qz seru⁹ p̄t baptizari nec p̄ hoc fit p̄iudicium
domio s̄m pe. ⁊ abba. qz ē vez s̄m Jo. an. i. hac glo. si dñs
sūus ē et̄ christia⁹ sec⁹ si ē et̄ iudeus. i. de iude. c. si. C In
ea. gl. ibi p̄nia. no. qd ad p̄nia teneſ seruus de sē. exco. c.
relatū bz p̄ hoc nō tenet ad curiā ire p̄ absolutōe ab excōi-
catōe. Et dicithic Jo. an. n̄ ē iniūgēda seruo p̄nia elemosī
ne. cū nibil hēat instituta p̄ quas p̄sonas nobis. acqri. S.
itē nob̄. nec ēt p̄nia vigiliaꝝ ieunioꝝ nec maceratōis car-
nis. nec alia p̄ q̄ reddereſ iutilis ad opandū dñs suo. qz iu-
re suo sine culpa p̄uari nō dz. lvi. di. satis pueruz. c. ij. s. de
resti. iniūgaf ei qd vadat ad eccliaz vſ aliud bonū qz ipm
nō ipediat ab opib⁹ p̄siderata qualitate cris ⁊ p̄sone ar-
gumēto. ff. de op. liberto. l. penul. Poterit ēt iniūgi p̄ pe-
nitētia laborz quē sustinet dñs seruēdo bz. Hos. ⁊ Jo. an.
qd ei bōa fide seruat ne aliqd subtrahat. qz ēt maria pe-
nitētia cū nā seruoꝝ sit dñs aliqd subtrahē. et si deberēt
furari cineres vt no. gl. i. l. iulian⁹ i p̄cip̄io. ff. de ac. emp.
⁊ iō facit illud virgilianū qd faciēt dñi audent cū talia fu-
res ⁊ exponit fures. j. serui ⁊ servitutē humilē patiatur
de eo at q̄ tāgit gl. de ordie no. liij. di. i. summa cum suis re-
missiōb⁹. C In gl. iij. ibi. S. huic aut̄. serui p̄nt mōachi fie-
ri qz q̄stū ad deū n̄ plus amat masculū q̄ feminam d̄ hoc
dic vt de ser. n̄ or. c. eo libētius ⁊ c. de famulis ⁊ vide que
dixi i. c. ij. de cōdi. appo. C Gl. i. vbo iter seruos apponit
⁊ soluit. C Gl. i. vbo dissoluēda ibi possessionū famulus.
qdē dura ē separatio. ibi ⁊ seruoꝝ serui n̄i sūt qui ex ancil-
lis n̄is nascūtur. C Mo. prio ex gl. p̄iugiu seruoꝝ sepa-
dū nō ēt̄ facit. lxxij. di. c. cū oibus. C Mo. scđo qz p̄tus
apud dñm ancille remanē dz qd dicit vez Jo. an. nisi cō-
suetudo loci ēt̄ i oppositū ibi. c. l̄ ⁊ idē philip. goff. ⁊ ho-
sti. S̄z guliel. naso ḥ̄dicēs qd seqt̄ patrē. ff. de statu. ho.
l. cū legittime. xxij. q. iii. c. liber. de hoc. s. de ser. nō ordi-
nādis. c. si. ad qd butrius ⁊ cardinalis se remittūt ⁊ aliqd
i. c. l̄. j. eo. ti. Bic post gasparē h̄ q̄ aut̄ cōsuetudo ē q̄ na-
tus ex matri. sit liber siue mater fuerit libera siue acilla. illi
stabitur argumē. i. d. c. l̄ ⁊ dixi. s. prime ⁊ placet doc. i. c.
dilectus de seruis nō ordi. de matre at̄ dic qz p̄tus seqt̄
cōditionē matris siue siue natus sit i matri. siue extra mat.
fallit i casibus. xxv. q. vltimē. c. cū multe i nato ex clericō q
i sacris dispōsauerit ⁊ hoc i fauore ecclie l̄ quidā intelli-
gāt de ple serui sed illa lectura nō placet. Gaspari h̄. qd
ibi nō ēt̄ ex hac ple ecclie. Alius casus ē ex nato ex ser-
uo reipublice. C. de seruis reipublice manumissi. l. ij. et
hoc placet Jo. an. i. c. si. d̄ seruis nō or. ad. l. cū legittime q̄
videtur velle q̄ filij patrē sequāt̄ur cū nati sint ex legitti-
nis nuptijs. dic nō logt̄ur de seruis qz d̄ iure civili legitti-
ne nuptie nō sūt̄ iter seruos. l. cū ancillis. C. de ict̄. nup.
vel s̄m goff. ⁊ hos. i. c. vi. d̄ seruis nō or. sequitur p̄ez quo
ad familiā quoad curiale cōditionē. Itē quoad dignita-
tē seu honorē. quoad domicilū originē seu forū n̄ quoad
ibertatē seu seruitutē ita intelligūt dcām. l. cū ltrime. C In
glo. vltia querit de duabus q̄nibus ⁊ soluit quoad p̄mā
tē cū dicit i p̄cip̄io dñi ē obediēdū. allegat Jo. an. qz
seruus p̄ns fuit dñs obligatus. ⁊ cū eodē onē trāsivit ad
xoz. argumēto de pig. c. ex litteris. facit h̄ l̄a ibi nōmi-
nus ⁊ sic prioritas t̄pis ē p̄ dñs d̄ reg. iu. in. vi. q. prior. p̄
xoz. facit qz sua cā esset p̄m̄ilegiata est eni cā sp̄ualis ⁊

sacramentalis. prima ē dominicalis t' t' palis. quo cāu sepe posteriorē referimus Archi. in. c. ei q. de pben. li. vi. ita alle. trāfit Jo. an. t' cū hac v'l. pte. trāfuit Guido et h̄ refert Gal. t' Lar. post eū cū disti. tñ aut seruus ḥxit dño sciēte t' pmittēte. t' tūc prius obediet vxori qz pmittēdo pncipa le accessit ad accessoriu. s. de offi. dele. c. prudētiā. h. sexta. aut dño ḥdicēte vel egrotāte t' tūc obediet dño nisi ex di latiōe imineat picnūl adulterij. t' hoc plz Lar. t' hec su it op. Jo. an. t' p hoc facit hic glo. p' hoc vltio. t' cū glo. hoc dicit i si. forte i auxiliū. dñs peteret seruū. p' ipa facit. ff. ad silanianū si qz i graui. h. si cū ois. Quo ad scđam q. glo. cū dicit glo. nostra. q' h̄m alia vxor tenet seq virū. dicit Jo. an. h̄ i gl. eē vez si ē libera. t' cū dicit gl. alij dicūt op. goff. t' Phbi. t' Inn. maxie qñ de volūtate do. ḥctum fuit ma. t' dicit tñ q' vēdere dñ alij bonas peditōes afferē ti. Et i si. glo. Host. distiguit aut seruus ḥxit cu' serua aut cū libera. p' rō cāu aut sunt serui diuersorū dñorū aut eiusdē. si diuersorū p' cedit op. Tan. vult dicē q' vēditio p' bibef. s. debēt ita vēdi vt cohabitatio n̄. phibeat t' sic vē ditio ex toto nō. phibeat. Et idē Inno. dicēs q' cū sūt dño rū diuersorū nō debent sic diuidi. qn aliqñ debitū reddere possint. Aut eiusdē dñi. t' tūc aut ambos vēdat. aut abos retineat. aut seru⁹ ḥxit cū libera. si iputet sibi qz debuit cogitare hoc euenire posse. ar. c. j. de ser. nō or. t' hoc cāu nō ipedie dñs. aut libera ignorāte. t' hoc mēbrū Hos. omit tit. dic q' tūc matri. nō t' v' dico i. c. p' x. t' cū glo. alle. i si. h. pe. loqtur de seruo quē dñs seuer⁹ vēdere cogitur. t' p' hoc. ff. de offi. p' fec. v' b' o. l. j. h. q' aut h̄m hostien. t' Jo. an. Extra gl. q' ro liber hō ad p'ciū pticipādū p' pati se vē dere in. l. t' seruorū h̄ alle. in gl. pe. quatuor v'l. v. p' currēti b⁹. q' sit maior. xxv. an. v' ibi. q' gratia p'ciū pticipādi q' ve re pticipet. q' emens credat cū seruū. l. nō iō. C. d' libe. cā. t' l. si misistrū. t' l. libert⁹. h. si q' sciēs. ff. de his q. ad liber. p' clama. nō l. Itē ille q' vēdit n̄ sit ignarus sue. peditōes. l. pe. ff. de his q. ad liber. t' hec no. oia i. l. t' fuorū. t' p' glo. xxix. q. vlti. in. c. xl. venūdari tñ ad p'ciū pticipādū p' q' q' h̄m vxorē p' currētib⁹ pdcis. an teneat vēditio. dic q' nō. nā seruit n̄ p' supuenire matr. q' hoc eēt i p'indiciū vxoris. itellige d' volūtaria vēditōe. ergo rc. Arg. s. de p'ce. p' ben. c. p'stitutus t' facit duo favorabilia p'indicāt vni non favorabili. s. de p'ba. c. ex l'fis. t' de iſti. c. cū venissent. sed ma. t' libertas sūt favorabilia. c. fi. s. de re iudi. t' repugnat huituti q' ē odiosa. g' seruitus tal' dñ penit⁹ annullari. Ter tio vir t' vxor n̄ indicātur ad iparia. s. vxor nō p'ot se i an cillā alteri dare maxie nolēte marito q' h̄z i ea' p'ciū cum eius sit caput. xxx. q. v. cū caput. Itē talis venditio ipedit dñicū p'ceptū quos deus p'iu'xit. xxxij. q. ij. quos de⁹. paucis i p'riū ar. q' liber p' da' alteri q' suū ē. l. i remādata. C. mā. s. iste vir h̄ illā libertatē. g' p' illā vēdē. i. hoc ius lib tatis. Itē h̄us p' volēte dño vxorē duce. ergo seruus p' alteri se subdere saltē volēte vxore. itē n̄ cauetur q' vxor i pediat hāc huitutē. g' p'sesus vxoris n̄ regrit. So. aduer te vir subditur vxori solū i his q' ad actū nō p'tinēt. i quo actu sūt equales. t' ad hoc s'ba huitutis se n̄ extēdit. Et iō vir posset saltē se i hū alteri dare. t' p' hoc matr. nō dissol uitur q' nullū ipedimētū supueniēs ipedit mat. p'cedens xxvij. q. ij. sūt q' dicūt t' c. de iſidelibus. j. d' cōsan. t' affi. iui ta at vxore pp' eius p'indiciū hoc nō est faciendū. iō ante factū emptor p'hibēdus ē. post fcm' att' tñ venditio cōcur rentibus his q' dixi i p'n. q. Bicit tñ gaspar q' ep' dñuciā te vxore. i cuius fraudē hoc fcm' ē vēditioz hāc retractabit. ar. c. i. s. d' cōuer. cōli. iō solue q' dñ fraus viri p' nocē si bimet. s. nō dñ alteri nocē. imo q' dñi nō sit vēditio revoca ta ipa vxor possit debitū petē. t' vir ad oia q' regrit ma. te nerit t' sic p'hibetur éptor t' iudex p'hibebit ex offo. Et p' hoc r'fidetur ad ar. de fraude. t' de p'indicio vro. Ad scđam dico q' seruitus nō repugnat mat. vi i tex. nostro. tenetur in. h̄us d'bitū reddē ēt dño ḥdicētevt. s. i. gl. xl. Ad tertiu dico q' vir t' vxor sūt pares i his q' ad matrūmōiū spectat t' iō huitus supueniēs nō ipedit ista duo. s. q' dñi ad dispē

sationē. et ad alia vir ē captus vxoris. iō nō p̄t vxor se dare
i ancillā alteri nolēte viro suo. l̄z eō possit fieri. Cōclude ḡ
ex p̄dictis. q̄ ep̄s circa separationē facit alterius cōiugūl̄
retractādo vēditionē puidē dʒne st̄t sepati. si p̄ ipaz se
pationē offm̄ mat. ipeditur. et hāc cōclusionē voluit glo.
xxix. q.ij. c. vlt. Infertur ex hoc q̄ sive editio nō retractatur
vxor potius virū sequatur. vt no. i. d. c. vlti. b̄z gasparē b.
Roposuit. Sepaſ matri. qd̄ liber
p̄ ignoras cū acilla ḵxit.
nisi postea sciēs illā cognoverit. Hoc dicit b̄z
Jo. an. Addit Lar. flo. et restituif̄ dos. b̄ dicit.
Prius ponit factū. Scđo diffinitōis p̄missio. scđa ibi
mādam. q̄ duo mēbra distiguit. scđz mēbruz ibi. si vero.
Cī tex. ibi māsisset. i. cohabitass̄. In tex. ibi t. j. supple
petebat vir matri. nullū fuisse declarari. mulier at dicebat
post sciaſ būtitis cognitiōis se carnalr cognitā b̄z He.
et Abba. i tex. ibi cognouit v̄l aliter p̄sensit fm̄ Hosti. b.
d. vt i. c. f. **N**o. p̄rio b̄. q̄ lib̄ ḥb̄s exp̄ssis ignorāter cū
serua. quā liberā ēē putabat nō ḥbit matri. ad hoc gl. pria
b̄ alle. q̄. b̄s ita. xxix. q.ij. si at sciebat v̄z. Et sic hētis q̄ in
ter liberū et seruā pōt cē matri. sicut iter seruos vt. s. c. p̄ri
mo. dispar ḡ cōditio n̄ ipedit matri. iter sciētes et b̄ d iure
canoni. De iure at ciuili n̄ p̄t cē iter eos matri. vt. i. l. cū an
cilla. C. d̄ ices. nup. s̄z stādū ē iuri canonico i hac mā spūa
li vt. c. pe. et vltio. j. de secūdis nup. Bar. i. l. p̄uilegiata. C.
de sacro. san. ec. glo. an. c. ij. d. re. iur. li. vj. et sic vt videtis le
ges p̄hibētes matri. si habēt locū nisi quaten⁹ repiunt a
iure cano. approbate. c. cū locuz. et ibi dixi. s̄. de spon. d. c.
pe. et f. j. de secū. nup. **I**deo hic sūpta occasiōe ifero ad
q̄stionē. an de iure canonico iterdictū sit matri. iter tutorē
siue liberos ei⁹ et pupillā. **L**y. i. l. f. C. d̄ iterdic. mat. dīc q̄
n̄ s̄z illud dicit seruādū quoad ordies et bñficia quoad suc
cessiones dicit seruādū ius civile. Sa. i. d. l. f. v̄: p̄uo repro
bare. **L**y. q̄ si t̄z matri. ḡ filii sunt ltimi. et quoad successio
nes. c. r̄ata. et ibi dicā et i. c. ex tenore. i. c. cām. j. q̄ filii sunt lti
mi. T̄n̄ v̄ Sali. arguē q̄ iter pupillā et tutorē non valeat
matri. et de iure canonico. nā vbi iuris p̄sumptōe ma. ē me
tu ḵctrū ēt de egitate canonica n̄ v̄z. c. cū locū. t. c. cōsuluit
t. c. veniēs. s̄. d̄ spōsa. q̄ d̄z gaudē oimoda libertate. sed iter
tutorē et pupillā v̄ durare iste met⁹ ēt de iure canonico n̄
valebit. **S**z miro. de tāto p̄ie. q̄r matri. n̄ vitiaſ n̄si iterue
niat met⁹ q̄ caderet i cōstātē v̄z. d. c. cū locū. vbi dixi cum
alijs. s̄. alle. ḡ met⁹ pueniēs solū. q̄ ē tutor nō vitiat matri.
et facit glo. i. c. l̄suātē. i. v̄bo modica coactio. s̄. q̄ cle.
v̄l v̄ouentes. vbi coactio regis cui⁹ potestas est maior q̄
tutoris. n̄ iducit iustū metū vt possit annullari matri. ḡ mnl
tomin⁹ met⁹ tutoris. **N**o. q̄ diuturna coabitatio n̄ va
lidat matri. p̄ vitiu erroris cōditōis n̄ data alia significa
tōe. et de v̄bo diutius vide q̄ dixi i. c. cum haberet supra de
eo qui duxit ma. quam po. in. c. j. s̄. ti. precedēti. **C**Nota.
tertio i v̄bo cognouit. q̄ vñico actu q̄s pdit ius suū d̄ hoc
s̄. de p̄fli. c. cū accessissent. fm̄ Jo. an. b̄ et q̄ facit ḥ ius suū
renūciare v̄i. C. d̄ iure do. ipetrā. l. si creditor. et s̄. d̄ eo q̄ du
xit i matri. c. significavit. j. de p̄i. c. si de terra. et facit b̄ matri.
copla carnalv̄bi p̄us n̄ erat b̄z gas. b̄ et de alijs effectib⁹
carnalis copule vide i. c. tua. et in. c. is q̄. s̄. d̄ spōsa. **N**o.
quarto q̄ vir et vxor debēt se maritali affectōe tractare fa
cit. s̄. d̄ spō. ex pte. **N**o. qnto et vltio practicā snie p̄ ma
tri. iō babes q̄ offm̄ iudicis b̄ se extēdit vltra petita. b. n.
nō app̄z de petitōe dotis. s̄z dic q̄ ratione principalis co
gnoscit etiam de accessorio. c. de prudētia. j. d̄ do. iter v̄z
et v̄x. Et p̄ hoc r̄ndetur ad. l. vt fundus. ff. cōmu. dīvidu
do et de accusa. c. qualiter et de simonia. c. l̄z heli. i. qbus p̄
baſ quod snia d̄z ēē conformis petitioni. et fatuus est ille
iudex q̄ aliter facit. Item et papa hic mandat qui ad iuris
ordinem non tenetur supra de p̄fli. c. cum inter vel mulier
in exceptionibus pecuniam datā pro dote repetebat et q̄
erat de p̄tinentibus ad iudicium in sententia fuit deducē
dū in. c. cū dilectus. s̄. de or. cogni. **O**pponit p̄rio p̄ p̄i
mū notabile. q̄ imo erroris uitatis et sic p̄ditiōis p̄sonē nō

viciat matri. vt no. xxix. q. i. in summa. et fuit de mete. Gra. ibi in præn. q. Solu. ad intelligentia totius materie sciendū ut no. in illa glo. summe q̄ quatuor sunt spēs erroris. præma cū ego puto ḥbere cū maria. et ipa nō ē illa s̄z ē catherina. Secunda error. p̄ditōis. puta cū puto ḥbere cū libera et ḥbo cū serua. Tertia cū puto ḥbere cū v̄gie et ipa ē corupta. vel cū prudēte et ipa est fatua v̄l pulchra et ipa ē de formis. vel cū salua et ipa ē mēbris destituta. v̄l cū nobili et ipa ē rustica vel cū igenua et ipa ē liberta. Quarta spēs erroris ē fortune. cū puto ḥbere cū diuite et ipa est paup. et h̄ error differt a præma specie. qr̄ præma ē iberens psōe. hec extra psōnā. Duo primi errores ipediūt et dirimunt. alij v̄o duo q̄ sunt exēplificati n̄ ipediūt nec dirimunt. et pp̄ hoc Jo. an. b̄ de errore psōne loq̄t et intelligit de errore pri mo. s̄. posito. secūdū errore fortune v̄l qualitatis ut no. xxix. q. i. h̄. i. et intelligit de alijs duabus specieb̄ de qb̄. s̄. dixi. Quod at dcm̄ ē de errore qualitatis eēt vex sc̄bz eū nisi i casu cū itendo ḥbere cū xp̄iano et est pagan⁹. iude⁹ vel heretic⁹ qa nō t̄z mat. et si ḥheret cū sciēte nisi fieret ad h̄ ut puerteret ad fidē. xxvij. q. i. p̄ totū fm̄ Host. b̄ facit gl. i. c. f. s̄. de p̄di. appo. et ibi de heretico. s̄. i. glo. et Jo. an. dicit q̄ ex p̄stitutione ecc. hoc ipedimētū tolli pōt et iduci iuxta gl. i. d. summa. nā papa pōt statuere q̄ nullus error ipediret et q̄ duo v̄ltimi supra ipedirent et dirimerēt. arg. n̄t est ḥ illā glo. q̄ imo error de sui nā ipediret ut de iacob et elia scribīt gen. xxix. c. vbi Jacob credidit ḥbere cū rachael. q̄ erat pulchrior. et ḥxit cū elia. vide p̄ Archi. i. summa p̄al. et tūc illo tpe nūdū ec. hoc p̄stituerat et ipediebat tal error sui nā. Bic fm̄ Gas. et hoc t̄z i rubrica buiūs ti. q̄ papa n̄ posset statuere nullū errorē ipedire. et dicit qđ de sui nā error psōne ipedit et dirimit matri. et hoc v̄ placē Thome i quarto s̄miaz. di. xxx. q. i. artic. ii. et xxix. q. i. i. p̄n. ff. de ḥben. emp. l. alioqn sine cōsensu nō ē matri. s̄. b̄ spō. c. dilect⁹. et c. tua nos. et xxvij. q. i. p̄. et error ipedit v̄l lūcitatē. l. i. venditōib⁹. ff. de ḥben. emp. l. si p̄ errorē. ff. d̄ iu. om. iudi. s̄z volūtas et p̄sensus ē cā efficiēt mat. ut. s̄. b̄ spō. cū locū. xxix. q. i. p̄. j. q. i. c. detrahe. error. ḡ in cā efficiēte de sui nā ipedit et dirimit. nō ergo bene dicit illa gl. summa. q̄ error psōne potius ex cōstitutōe ec. impedit quā ex sui nā. Itē p̄sensus ē actus voluntatis et p̄ria cā matri. c. tua. et c. dilectus. vbi dixi. s̄. de spō. b̄z tho. vbi. s̄. q̄ p̄sup ponit intellectū quo deficiēte q̄s n̄ intelligit q̄ agit. et p̄ p̄fis deficit ipa cā. cōsensus ḡ talis errorē ipedit. q̄ erat ne scia. i. q̄ nescit s̄bam cū qua q̄s ḥbit vel deficit cōsensus q̄ est forma. s̄. de spō. c. tua nos. de iure nāli. zochus b̄ t̄z cū gas. q̄ error viciat matri. Ex hoc ifer̄ q̄ papa n̄ posset statuē q̄ error psōne n̄ vitiaret matri. sicut nec posset statuere q̄ sine cōsensu eēt ma. ut dixi fm̄ Host. i. c. f. s̄. de spō. du. sp. n. ad eē mat. regr̄is cōsensus verus v̄l p̄sumpt⁹. s̄. b̄ spō. c. tua nos. et c. i. q̄ error at seruitutis ipedit ex p̄stitutionē ec. ¶ Quero sc̄bo nūqd alij duo errores quos dixi ipediat vel dirimant dixi ibi q̄ nō. s̄z p̄ intellectu subicio generalē hoc. En ois error vel alijs error et p̄dictis primis duob̄ impediāt vel dirimat. Ar. sic inquātū error agit h̄z impediāt rematri. ḡ inquātū ē maior magis h̄z impediāt. de pe. di. q̄. c. dū sanctā cū plurib⁹. c. se. s̄z maior error ē i h̄eticia nō credentibus hoc sacramentum ma. quam error psōne argumento. xxij. q. i. c. in quibus ergo sicut error persone impedit. ita error illi⁹ q̄ ḥbit cuz heretico quē putabat n̄ hereticuz. Itē error nō impedit nisi quātum ex ignorātia p̄cedat. sed ignorātia cuiuslibet. circumstātie tollit voluntate. facit. s̄. de rep. c. ad aures. et philosophus tertio ethico rum. ḡ et error cuiuslibet qualitatis impedit. ¶ Tertio cōditio seruitutis est aliquod accidens. licet annexum psōne. ita qualitas corporis v̄puta nobilitas. sed error conditionis impedit. ergo similiter error alterius qualitatis impedit debet. Quarto sicut conditio seruitutis impedit. ita disparitas cultus. xxvij. q. i. cause christiane. simili ter impotentia coeundi. j. de fri. in contrarium facit qr̄ v̄ quod immo redum nec error in genere. sed etiam perso

ne error nō impedit. nā ē p̄tio ē p̄ct⁹ in quo cōsensus reg
rif. l.j. t.l. in vēditōib⁹. ff. d̄ p̄hēda emp. t mat. ē qdā p̄ct⁹.
s̄z in emptiōe si daf vn⁹ aureus p̄ alio equalēs n̄ impedit
p̄ctus emptōis ita v̄ si p̄vna muliere alia accipiat. H̄e
terea p̄t cē. q̄ ille error multū dñabif t filij ex tali matri.
p̄creabunf graue erit tales filios n̄ ēē legitimos. Itē fin
ge pe. t Ja. fuisse fr̄es vnuis frater p̄ alios se obtulit. mu
lier credēs p̄hē cuz pe. p̄bit cuz Ja. t ab eo cognita. ḡ nō
poterit redire ad illuz in quē cōsensisse credebāt pp affi
nitatē. ḡ d̄z cuz illa cuz qua p̄xir remanē t sic error in p̄so
nānō impedit. Sol. adhoc vt error impedit matri. o3 q̄
error sit alicuius eoz. q̄ sunt ad eē matri. s̄z de esse m̄rimo
nij est sp̄sōa cuz qua p̄hif t in illaz cōsensu. Itēz t p̄sona
ruz q̄ cōiungunf d̄z esse mutua ptas inuicez t in liberis cō
sistit mat. p̄muz at tollif p̄ errore p̄sone. scbz p̄ errore cō
ditōis. q̄ s̄uis n̄ p̄t p̄tatez sui corporis alteri tradē sine
cōsensu dñi sui. t p̄ h̄y duo errores ipediuunt alij fi. s̄z q̄z
tu3 ad hoc vltimuz h̄ rō non v̄i vrgere. nā error cōditōis
ipedit t dirimit. q̄suis ille s̄uis haberet p̄tate sui corporis
t licetiā dñi. s̄z possim⁹ dicē. q̄ hoc p̄uenit ex idignitate
ip̄oz huoz t sicut dicim⁹ i sacrī ordib⁹. c. ex atiqs. t p̄
totū. l.iiij. di. c. j. c. null⁹. s̄. de s̄uis si ordi. Itē posset eē p̄iu
diciū respectu plis. q̄ ex m̄re serua nasceret serua. c. fi. s̄. s̄.
seruis n̄ ordi. a p̄xio p̄terea maior error ē errare i statu cō
ditōis q̄ errare i alijs qualitatib⁹. iō nōmirū ḡ si magis i
ficit matri. t faciūt q̄. j. subiciā. Ad p̄xia t ad p̄mu dicas q̄
errore ifidel̄ seu hētici ē n̄ error circa ea q̄ sūt matri. efficiē
tia. error. n. ad matri. sit scbz t an sit licitu an nō. nō ē error
alicui⁹ efficiētis matri. t iō tal⁹ error n̄ ipedit matri. satis
n. ē q̄ p̄hētes itēdat facē ea q̄ eccl̄ia facē dat t p̄mittit.
quāvis nibil credit sacrī eē i matrimonio. tñ hec solutio
nō cōcludit nā ifideles ēt errat i vnitate matrimonij. t in
dissolubilitate. q̄ credūt ip̄i licitu accipe plures vxores.
Itē licitu diuortiū. c. quāto. c. gaudem⁹. de dinorij. t sic
p̄hēdo matrimonij agit ip̄e ifidel̄ cōsentire b̄m legē suaz
t sic nō agit p̄sentire i hāc vt vnicā nec vt p̄petuā vxore. t
sic nō adest mutuus cōsensus i matrimonij. ḡ nō d̄z valē
t sic sol. nō bona. Ad aliud dic. q̄ sicut nō qlz circūstātie
ignorātia causat qd i volūtariū q̄ habeat excusare p̄ctū
xxij. q. iiiij. c. i lecto sic ignorātia qlz circūstātie nō h̄z iu
lūtariū reddē quātū adesse matrimonij. Ad aliud dō est
q̄ si diuersitas forme nobilitatio. v̄l' ignobilatatis. reddū
daret i errorē p̄sone. tūc bñ ipediref matrimonij itendit
mulier cōsentire i filiū regis q̄ fili⁹ nō erat regis. t mulier
nō i hūc si nō fuisset fili⁹ aliqualr cōsensisset. b̄m Gasparē
h̄ nō v̄z matrimonij l̄ gl. p̄ i summa. xxix. q. j. C Dicit q̄
si alijs offeret se sub noie regis si acie alicui puelle. que
nūq̄ audivit de rege. nec aliquā notitiā h̄z de illo t putat
hūc eē regē frācie nō errat i p̄sona. s̄z i forma quātitatev̄l
noie. Ad aliud q̄ dō de frigiditate dic q̄ errorē q̄ facit p̄so
nas illegittimas bñ ipedit matri. t ipedimetū frigiditatē
ipedit siue sit errorē siue nō puta si aliqua p̄bit cu subdia
cono siue sciat eē subdiaconū siue nō. n̄ ē matri. c. cū s̄ifib⁹
s̄. de cleri. cō. ii. s̄z cognitio seruitutis ignorata ipedit scita
vō nō. Ad alia q̄ allegans i p̄xii de errore i p̄ctu emptiōis
dicite q̄ pecunia i p̄ctib⁹ quasi mēsura ē aliaz rex vt p̄z i
i. ff. de p̄hēda emp. nō est ergo ip̄a pecunia quasi pp se
q̄sita. C Ideo si n̄ daf pecunia. q̄ credit s̄z alia equalis n̄
bil obest p̄ctui. s̄z si circa regista pp se esset errorē bñ ipedi
ref p̄ctus. puta si venderef asinus pro equo. xxix. q. j. h. j. d
hoc tñ. An error impedit p̄ctuz emptionis habetur per
Bart. in. l.j. ff. de officio procurato. cesa. in. l. si quis i fun
di vocabulo. ff. de legatis. j. in. l. si in nomine. C. d. test. i. l.
dēmōstratio falsa. ff. de condi. t demon. post glo. alios i.
in vēditōib⁹. alle. s̄. Ad aliud q̄ dicit s̄. quod licet mu
lier fuerit cu tali viro t filios habuerit nisi de novo tacite
vel expresse cōsenserit non est matrimonij. vt dictum fuit
n. capi. cu haberet. de eo qui duxit in matrimonij t dixi
upra in prima oppositione. C Ad vltimum dic si ante nō
consenserit in fratrem. potest cum quem accepit der. erro

rem retinere, nec ad frēm illū cū quo itendebat ḥhere poterit redire ēt l̄z in illū oblatū nō velit p̄sentire. si tñ ab ipso quē accepit sit cognita. l̄z si aī cū p̄io ḥxerat p̄ vba de pñti n̄ pōt frēz habere a quo fuit cognita iurib⁹ p̄all. ignorātia tñ excusaret p̄tñ sicut ēt si post mat. cōsummatū a p̄sanguineo. s. viri i p̄a ignorāter cognoscēt vt i.d.c.i lectū xxxii. q.iii. Quero tertio an de sui nā seruitus seu cōditio seruitutis ipediat v̄i q̄p nō qr̄ seruitutis nihil ē p̄ ma. ḡ tc. Nā de direto ipedit q̄p ē p̄xi alteri. xxii. q.ij. c. cuz re nūciaf. c. cū sup de ossi. deleg. itē illud q̄p ē p̄ter nām nō p̄t pedire illud q̄p est b̄m nām qr̄ nālia sūt fortiora. v. di. i p̄n. l̄z seruitus ē p̄ nāz vel p̄ter nām ḡ tc. et matri. ē de iure nature. Preterea si de sui nā p̄ditio seruitutis ipediret mat. equalit̄ d̄z ipedire v̄l sc̄iēter. vel ignorāter. sicut ē i alijs i pedimētis v̄l p̄sanguinitate v̄l ipotētia. l̄z p̄xi ē i.c. n̄fo r. c. fi. preterea vt. j. dico error i libtate n̄ vitiat vt si ḥbo cū libero et credo ḥhere cū seruo. et tñ ibi est error. Itē le pra n̄ ponis inter ipedimēta morbi. et tñ magis grauat et i pedit quā fuitus. Sol. pp hec p̄xi et alia multa difficile ē vidē rōne q̄p p̄ditio fuitutis ipedit mat. Tho. ibi supra dicit q̄p rō ē q̄p p̄xi mat. obligat altez alteri. l̄z fuitus pp in potētiā n̄ p̄t se obligare nihil valzbec rō. q̄p p̄xi. c. i. s. et tex. nostrū. Alij dicūt q̄p nō eque libē p̄t fuitus reddē debitū. hec n̄ ē bona saltē si lniaz habuit a dñō ḥbēdi. nec fuitus ē ipotētia nālis quoad reddēdū debitū. Alij dicūt q̄p fuitus nō habēt liberū v̄l se. hec nō est bona qr̄ sc̄ip̄o ḥbūt et ini tis dñis. c. pxi. se. marie. ex quo mat. ē de iure nāli. quo iure nō sciebat distictio liberi et serui. l. ex hoc iure. ff. de iust. et iure. c. iusgēniū. ij. di. Alij dicūt qd̄ hoc ē pp ipedimētu seruitutis et ignorāti. i simul al's nō surgit hoc ipedimētu vt i.c. nostro. hec nō sol. q. q̄ seruitus ignorata ipedit scita vo nō. Alij dicūt qd̄ pp errorē p̄sone. qa errans n̄ p̄sentit xix. q. i. p̄n. et sic ē defect⁹ forme. q̄ dat eē rei. c. tua. d. spō. bec n̄ ē bona qr̄ h̄ poti⁹ ē errorē qualitatis q̄p p̄sone. Egi dius de vrbe. iij. sen. dicit q̄p errorē cōditionis p̄sone puenit ex p̄stitutōe ec. iō tñ i cāu exp̄ssō ipedit et dirimit et tñ est exp̄ssuz q̄p ipediat et dirimat. qñ ignorāter ḥxit ḡ tc. et mouit eccl. am ad hūc casuz statuēdū n̄ necessaria rō. l̄z p̄sua sua fauoz libertatis. cui potissime iura fauēt. ff. de re iudi. l. iter pares. c. ex litteris. de pba. d. re iudi. c. fi. de p̄di app. c. j. vñ q̄p h̄bit cū serua pdit quodāmō libertatē. Itē fauoz plios q̄ eēt fuitus alterius vt dixi i.c. p̄cedēti in gl. pe. et facit c. sequēs et i hoc p̄i d̄cipeſ credēs habē plē liberā et ha beret seruā. Isterōnes mulcent aures. l̄z n̄ cōcludūt. nam maior eēt fauoz plios si teneret mat. q̄p hoc plies cēt lti ma. quā si dicam⁹ n̄ tenē. qr̄ tūc eēt illegitima. plies et fua. et min⁹ malū eēt i vno deficē q̄p i vtroqz. Et placuit gasp. q̄p ēt si n̄ tñ mat. ex quo publice i facie eccl. seruata forma c. cū ihibitio de clāde. despon. parētes ḥxerūt oio dicat ples legittima. argu. c. ex tenore et ca. secūdi q. fi. sint leg. dicamus ergo nos q̄p rō q̄p fuitus ipediat ē q̄p sic scriptū ē i lege. vi. q. iij. scrip. ii. ff. q̄ et aq. l. p̄sperit. Ad p̄iamum p̄xi dic q̄p seruitus ē p̄ mat. hoc est ius cōditionis quā non h̄z liber. qñ p̄xi cū serua vel ḥxiant pp bonū plies q̄ peirois efficiē cōditōis. et si dicat hoc ēt qñ sciuīt cōditiones seruitutis. dic q̄p tunc pōt sibi detrimentū facē regula sciēti. li. vi. Ad secundum dic quod licet b̄m primam causam seruitutis sit contra naturam non tamen b̄m secundam cām: nā nālis ratio iudicat vt quilibet sit bon⁹. ita ab ipo p̄cipio oēs sum⁹ liberi. p̄creati. ex quo quis peccat ratio iclinat vt ex peccato puniaſ. et sic seruitus ē itroducta in penam peccati vt dixi supra in tertia questione. Ad tertium dic quod ius nāle dicit q̄p pena sit ificta. p̄ culpa. et q̄p q̄ sine culpa n̄ puniaſ. c. sc̄dode p̄sti. et iō seruit⁹. q̄p ē pena de termiata a iure positivo determiata ē. qd̄ si fuit⁹ ignorat matrimonii p̄pediat. ne alijs sine culpa puniatur et ignoraſ. Et de alijs ipedimētis dicite q̄p quedam sunt ipedimēta q̄ p̄dēt a volūtate nostrā. iūcto admiculō iure posi tui. Ellia sunt ipedimēta q̄ nō p̄dēt a volūtate nostra. l̄z mere a iure positivo. l̄z ista nō p̄dēt sc̄iētā vel ignorat

tiā nostrā vt est cōsanguinitas vel ipotētiā coenndi. Ad aliud dic q̄ libertas n̄ ipedit actū matri.lz ignoret vt dī co i sequēti q̄stione. Ad vltimū dic.q̄ lepra n̄ ipedit quoad suū primū acrū.q̄ leprosi liberi debitū reddē p̄nt q̄uis aliqua grauamia iferant.oēs tñ rōnes tollunt q̄a sufficit ita scriptū eē in lege. Quero quarto.qd si qs ḥbit cū libera quā credit ancillā dicite vt refert Jo.an.sup vbo ancillā.qp tñ.nā hoc ipedimētū cōditōis ē iductū fa- uore libtatis.z idē no.gl.i summa.xix.q.i.z idē Annō.hic dicēs q̄ h̄ intelligif de errore deterioz.ff.de neg.ge.l.solute do z.ff.de libe.ca.l.i.z.iij.z ēt p̄supposito qd libetiō ūtiss cū ea si sciūset. Quero qnto.si liber putavit ḥbē cū li- bera z erat ascriptitiav: qd nō tñ matrimoniu. q̄ nō v̄ dif- ferētia iter seruos z ascriptitios.C.ō agri.z cē.l.ne diutiō verius ē fm Elin.vt h̄ refert Jo.an.quod tñ matri. z pōt ascriptitiō manē i possessione iuitō dño.C.de epis.z cle.l. iubem.z aūt.ascriptitios.facit q̄ no.j.de iude.c.multoz z de hoc.xix.q.i.i summa z hoc tñ hosti.h̄ in fi.glo.q̄ al- legat duo iurai ḥuū.z hāc op̄i.Elin.tenz Gas.Bu.z car. floretin ad.l.ne diutiō f̄det Elin.qd fm Car.nō ē diffe- retia iter suos z ascriptitios quoad ea q̄ i.l.dicūf. Mā sicut suus vēdīc cū peculio ita z ascriptitiis cū gleba in alijs aut̄ est differētia et notat gl.in eadē.l. Quero sex- to qd si seruū ḥbit cū ancilla credēo eā liberā.dicit Ann. hic z Jo.an.post eū quod tñ.ma.q̄ nō error deteriois s̄z paris.vnde non h̄z qd sibi obiciat.xxiij.q.vj.per totū de- diuor.c.significasti z sufficit hic q̄ casus non repias.phu- bitus.q̄ edictū de matrimonio ē prohibitoriu.z.z placet Gaspari hec determinatio Lar.z Bu.z p̄ hoc adduco vñ rōne theologoz.q̄ i matrimonio est quedam obliga- tio equalis ad debitum reddēdū.z nō potest aliquis ing- rere maiorē obligationē ex parte quaz ipse possit facē cū equalis sit obligatio.iter seruū z seruā tñ matri.lz putave- rit ipaz liberā z hoc tñ glo.in summa.xix.q.i.z goff.i sū- ma huiō ti.Ş.itē si p̄mis quē alleg.Jo.an.i fi.in.c.fi.co.ti. Quero septio.qd si seruū vult ḥbere cū sua z ḥbit cū libera glo.i summa.xix.q.i.c.lz.nō bñ dicit q̄ ex quo errat in dispi p̄ditōe nō tñ matri.vñ si sua vult ḥbē cū libero.z ḥbit cū seruo.nō tñ matrimonio.q̄ v̄trobīq̄ ē disparitas s̄z Ber.bri.in.d.glo.dic q̄ ḥvū videf verū p̄ id quod dc̄m est.Ş.i.iii.z.v.q̄ Et p̄ id qd notat Jo.an.in.c.fi.in fi.i ver- bo cōditionis.i.eo.ti.z sufficit qd nō reputur phibituz tñ attenta rōne cōsensus de facili posset prima opinio tene- ri. Quero octauo.qd si errat ḥbens nō in cōditione.s̄z in qualitatē conditionis.dicite tenere matri.z sufficit qd ḥvū non reperitur iure expressum. Itē error qualitatis persone de qua p̄stat nō dirimit matri.xix.q.i.p̄ totū sic nec error qualitatis seruitutis de qua seruitute p̄stat. aſo seq̄retur qd ḥbēs cū ancilla vnius quā putabat ancillā al- terius vel cū paupe quā putabat locupletē nihil agetz q̄ nō est vez. Glo.ij.pōit.iij.q.i qbus allegat p̄ z cōtra.z circa scđam ponit op̄i.respondētē z allegat.l.ij.ff.q̄ cum fal.tu.iūgendo finē p̄cedētis legis ad illā z dicit si actor ignorauerit tutorem falsum dabo i integrū resti.sciēti non subueniā.quoniā ipse se decipit.secus est si actor ignorau- erat labeo adiecit.Et si victū sit z ex bona fide non cre- diderit supple dabo i ite.rest.ibi.C.de condi.indc.l.vltia titubās p̄ ignoratē habēdū est vñ i debitū solutum repe- tit in p̄scriptionib̄ quoq̄ dubitās habef potius p̄ bone fidei possessore.quā maleno.bar.in.l.naturaliter.ff.Ş.vsu- ca.Lano.i.c.fi.de p̄scrip.Bal.i.c.fi.de consue.do.an.in.c. grauio.ibi Danor.de resti.spo.glo.no.in.c.quoniā freq- ter.Ş.q̄ si sup.reb̄ in fi.vt lite non conte.i glo.super ver- bo reseruata Imo.i.c.illud.i fi.col.ibi.d.ant.de p̄scrip.in gl.ibi iō q̄ de libero hoic exhibēdo q̄ dubitat vtrū homo apud cū existēs sit liber non teneſ iterdicto de libe.exhi- i gl.ibi de pe.here.Ş.añq̄ p̄tes.si añq̄ p̄tes caduce a fisco paterēt h̄j q̄ se existimabāt heredes vēdiderūt heredita- tē n̄ tenēt ad vſurā p̄cij s̄z meli facit.Ş.a quo fm Jo.an. quoad primā p̄te gl.nostre an credi debeat referēti Jo.

an. se remittit ad notata. de rep. c. cū ḡtingat i.j. gl. vide no
tata i.c. illud. j. de cle. excō. mi. Hosti. hic dicit q̄ iura alle
gata i gl. et similia intelligunt q̄n loquemur de ḡhendo
mat. et vult q̄ secus si de iā ḡcto vt i cāu. c. n̄f remittēt se
ad ea q̄ ip̄e notauit. s. ne cle. v̄l mona. c. veniēs. quo at ad
q̄. n̄f az q̄n liber ḡxit cū serua quā credit libera. postea au
diuit ab alio eā b̄uā. an debit credē vide h̄ determinatio
ne gl. postq̄ h̄ Gasp. excludit qd̄ q̄stū ad forū pñiale siue
debitum credē siue si. si credit eā seruā. postea eā cognouit
carnalr. v̄l alif i eā pñsenserit tacite v̄l exp̄sse. ip̄a erit vxor
et sibi dicet sacerdos q̄ ei vt vxor adhæreat. si v̄o n̄ credi
derit l̄z eā cognouit v̄l eā tractat vt vxor. q̄ ex pñi pñsatu
d̄ eā cognoscē et tractare poterit eā postea dimittēt q̄n cre
diderit eā seruā. In foro v̄o iudicāl si l̄t eēt iudicādū. si
d̄ sua pñscia posse inotescē ec. l̄z q̄ rec. iudicat ex op̄i. c. tua
d̄ sp̄la. q̄ op̄i. iformat ex his q̄ sūt vñsimilia. et plerūq̄s cō
suerūt fieri. s. d̄ test. c. i n̄f. regula i spicim̄ li. vi. iudica
bit eū credidisse si debuit credē. puta q̄ referētes erat ta
les. qbus debuit credi. et q̄ dicebat vñsimilia negocia et eō
iudicabit ec. eū n̄ credidisse si n̄ debuit credē. q̄ ex circūstā
tis negocij meli? q̄ doctria appere p̄t. c. apostolice. s. d̄
do. et arbi. iudicis multū i hoc opa. ex diuersitate casiuū
re. maturabit. vt si sibi referaf q̄ i bello titi? mortuus sit
vel i loco pestis. C. Demā tñ an cuilibet credēdū sit gnā
liter no. l. di. si q̄s laycus. xx. q. iiiij. c. inocens. d̄ rep. c. cū cō
tigat. de fili. p̄. veniēs. Et cōcludo h̄ aliqua vñtra doc. an
referēti aliqd̄ debuat credi. aut q̄rimus q̄n aliqd̄ d̄ i for
ma iudicij an credi debeat et de hoc b̄r de testi. p̄ totū. v̄b̄
me remitto. aut ex iformatione ex iudicāl et i spectis iurib̄
de hoc loquētib̄. dic q̄ aut q̄rif quoad accusationē suaz
vt liberef q̄s a cōtumacia sua vel a pena pp̄ crudelitatem
dic q̄ sic. ff. de eo p̄ quē fac. l. si. dūmō nō faciat tale qd̄ q̄
sit exp̄sse delictū. l̄z q̄ sit equalit se h̄fis ad delictū cessāte
credulitatē. vt i illo q̄ credidit aliqd̄ pp̄ qd̄ cessavit vñire
ad p̄ceptū iudicis vt i. d. c. ex litteris. de i. ite. resti. aut q̄rif
an debuat credē. et si nō credit sibi pñdiciū ex ḡcru
quē gerit. quoad hoc dic. aut q̄s facit aliqd̄ ad qd̄ ē obli
gatus et tūc nō i cedit i dānū pp̄ n̄ credē. vt si q̄s soluat cre
ditor i suo debitu n̄ obstante q̄ aliqd̄ sibi pñtestet ne debat
solue. q̄ ille cui vult solue ē debitor fugitivus ip̄i? pñtestā
tis. et hoc v̄p̄ ē nisi pñtestatio eēt facra ex p̄te iudicis vt p̄
Bar. i. l. nō solū. s. morte. ff. de no. op. nū. vel nisi pñtestaf
ille q̄ eēt pñcipal pñsona ad quā negociū tangit. vt si debi
tor pñcipal pñtestaf fideiussori vt nō soluat creditori. q̄
h̄z h̄ ip̄m legittimā defensionē. Mā tūc fideiussor n̄ d̄ sta
ti solue. l̄z expectare q̄ pñcipal possit oñdere. pñbatōes su
as. et vt ibi p̄ Bar. aut alicui notificaf aliqd̄ ne fiat id ad
qd̄ nō ē obligat? et sic ē factū voluntariū volētis facē. et tūc
si q̄s nō credit et ad quē pñmū spectat. pñtestari et sibi iputaf
vt teneaf quo ad fructus. et quoad alia tāquā malefidei
possessor eo q̄ notū ē et hoc si sibi fiat. pñtestatio an nego
ciū. l. si fundū. C. de rei v̄e. qa si post negociū n̄ tenet desi
stere a fonctibus. nec a possessione. nec p̄ denūciatōem pñst
tūf i malafide. l. si r̄ alienā. ff. p̄ emp. q̄ no. aut denūcia
tio fit a tertio cui? publice nō iterest. et tūc i ḡctib̄ n̄ noc̄
si n̄ credif quomin? h̄z q̄s saluū oē ius suū ḡ eū cū quo ḡ
bit. C. de resci. v̄e. l. si maior. l. ij. ff. q̄ fal. tut. actori. aut loq
mūr i alio quā i ḡctib̄. et istud n̄ credē nocebit denūciati
siue pñtestati. et tūc tenet credē alicui et obligat ad dānū et
ad iterē. ff. de leg. pñst. l. iuli. s. si adiecit n̄ tūc tenet credere
sibi n̄f denūciat p̄ istrīm vt i pñal. s. a ḡrio sensu. aut eō nō
credē sibi nocebat. et credē n̄ sibi nocebat. vtputa creden
do evitabat d̄lictū n̄ credēdo icidebat i delictū et tūc disti
gue. aut sibi d̄i a paucis et leuib̄. et tūc n̄ iputaf n̄ credēti
exquo sibi assignaf leuis v̄l temeraria cā credendi. h̄ vult
gl. i. c. illō. d̄ cle. exc. mi. et gl. n̄f a h̄ aut d̄icif sibi a multis et
fideignis. v̄l p̄ publicā famā et assignaf pbabil cā. et tūc i
putaf sibi n̄ credēti. vt i. d. gl. c. cū desideres de s. excom.
Et ex his collige q̄ facilis q̄s d̄z credē sup̄ fēdisort q̄s ab
sticat ab eis q̄s sup̄ fēcio. fac̄ dc̄m bos. s. positū. Itē habes

q̄ maior necessitas credēdi ip̄oī ad finē abstineādi ab eo
q̄n ē ḡcto v̄l simil. nāi delictis q̄s tenet credē ill' quos ne
gociū n̄ tāgit publice. n̄ at i ḡrib̄ vt dixi facit. l. ait p̄tor.
s. si q̄ pñceps. ff. d̄ bijs q̄ i fraudē creditoꝝ. et dixi copio
sus i repe. c. solicitudinē. de appell. v̄bi posui māz cōpletā
pñtestatōis. C. Ulenio ad scđaz p̄te gl. ibi l̄z pone dū alle
gar gl. i. c. i. ḡl. i. tō. Jo. an. et remittit ad v̄. q̄ si. et dū gl. n̄f
ponit op̄i. Tācre. dicas idē Uicē. Phi. Doff. et Inno. et
Host. seq̄f dicit Jo. an. de rigore ḡ pñi v̄i h̄z eū de eq̄tate
et no. gl. ibi satis v̄i. dic q̄ p̄te illi? gl. tenuit Uil. n̄fso. et
idē p̄ oia Host. q̄ trāsit cū illa eq̄tate i dñcēs. c. p̄ximū dī
cēs. q̄ n̄ cognoscit cā tāq̄s libaz l̄z tāq̄s cā q̄ ē i possēsiōe li
bratis. et si liba n̄ sit et tāq̄s illa q̄ ē i quasi possēsiōe matri.
et si vere n̄ sit et vxor lite p̄dēte p̄ l̄tima ē habēda nec est
eidē sua possēsiō turbāda q̄ satis dī exp̄ssu. c. fñritatis.
s. n̄ si tñ de fri. et male. remittit se ēt ad ea q̄ no. i summa
eo. ti. s. f. i. et s. d̄ cō. pñug. c. f. i. et p̄ hoc vñtio facit h̄z Gas. et
car. q̄ ēt p̄t mādare ex tali pena ex qua iducat met?. et tūc
si pñsentit et cognoscat v̄i iduci matri. s. d̄ sp̄. c. vñiēs. el.
i. q̄ n̄ p̄t ee h̄z Jo. d̄ lig. qn i copl̄a moueaf aliqua affectio
et p̄ copl̄az sp̄ote pñsentire v̄i. s. d̄ sp̄. c. ad id qd̄. et c. pñsulta
tōi. s. i. et q̄ ma. ac. po. i. c. cū sup̄. et h̄ scđaz op̄i. facit h̄z car.
q̄ dūmō pñsentiat i cā tāq̄s cōwgē ex quo credidit cā b̄uā
stati videaf acqescē ma. nec mādatū eccl. alterat pñsensus
nāz. c. āt fñritatis v̄i b̄ere aliū cāuz. ibi q̄rif an si m̄lter q̄ ē
sepata a p̄ p̄ artitudinē nupsit scđo an videatur fornicata
cū scđo. et ibi decidif q̄ n̄ anq̄ ēt dñcērū p̄ sniaz quia
pus dubitabaf an posset cū alio ḡbē et sic itelligit h̄z Inn.
ad dictū ho. cū dicit q̄ n̄ cognoscit cā tāq̄s b̄uā. n̄fdeſ q̄ n̄
releuat q̄ ex quo cognoscit. post quā credit cā ēēt b̄uā sta
ti surgit validitas mat. vt h̄ nec p̄t dici q̄ n̄ credit ēēt b̄uā
ex quo mouit litē sup̄ h̄. et dicit Phi. q̄ p̄dēte cā n̄ dene
gat ei alimēa. ff. d̄ libe. agno. l. si neget. et idē Jo. an. h̄ i si.
Et i p̄posito nostro ad mām hanc et notata in. c. finali. j.
eo. do. an. cōs. suo. lxiiij. nō i elegāter pñluit. Et icipit vt
sequit. j. A. duas filias habuit maiorez. s. B. et minorē q. c.
vocabaf. d. n̄si p̄ famā noticiā habēs. nec eāp̄ noia sc̄iēs
pposuit matri. ḡbere cū minore. pcuratorē ad hoc pñstiu
it i quo noiauit. B. credēs minorē illo noie vocari post
h̄. pcuratorē istū ignoratē reuocavit q̄ de reuocatōe igno
rās noie. D. matri. cū. B. ḡpit demū. D. mat. ḡcro et de er
rore nois. et pñone forte certificat? ratū h̄uit matri. taliter
ḡctū. n̄ exp̄so q̄ ratificabat errore. et ratificatōe n̄ ob. B.
i i strumentū procuratōis ad ḡbēdū matri. vidit. cepit et te
nuit. et de errore p̄dicto et de reuocatōe pcuratoris pñris
semp ignara se vxor p̄dicti. B. semp noiauit. Dō pñro
q̄rif an circūscripta reuocatōe pcuratoris iste dical error
pñone ab initio mat. viciās. et credo q̄ sic. ista q̄stio n̄ v̄
dubia iuxta ea q̄ no. gl. xxix. q. i. i summa ibi q̄ nobis p̄ fa
mā v̄l alio mō cogniti sunt et beat? Thomas d̄ agno sup
iiij. sen. di. xxx. q. i. ti. i. j. i. rñfisone. ad quartū ar. C. Scđovtz
post ratificationē. B. nūdū ratificatōis pñscia h̄ira potuit
matri. cū alio ḡbere. et credo sic v̄ez ē. qd̄. B. posset pñtra
here. ḡ si. B. medio tpe ḡdiceret nūquā erit matri. non di
co qd̄ debat cōpellif q̄ de hoc nō q̄rimus. et hoc dicūt il
le glo. s. i. c. f. i. j. c. et qd̄ sic ratio in ista. q̄ est q̄ si mulier er
ras consensit vt tūc esset matri. q̄n cū pcuratore cōtrabe
bat tñ contrariū si sciūisset post forte nō pñstisset i eodē
cōsensu. sic cōsensus datus p. B. non ligat. B. erratē et in
errore durantē. facit ad hoc glo. in. d. c. f. i. f. i. et ibi colligi
tur exp̄sse. et glo. in. c. f. i. quis i geniuus. xxix. q. i. j. et facit tex
exp̄sse. i. c. vñiēs. de eo qui du. in matri. quā pol. per ad
ul. ibi vt dicit de nouo potuit matrimonial consentire et
glo. in. c. i. j. co. ti. que oia pñat pñste errore est necessari
nouus pñsensus. tam fallentis seu criminosi quam alteri
et q̄ vñriusq̄s cōsensus eodē tpe cōcurrat et facit. ff. si cer
pe. l. si ego. et ff. de condi. ca. da. l. dedi. t. c. j. de despō. im
pu. l. i. vj. ibi puenisse cōstiterit evidēter. Nec obstat q̄ no
archi. et Jo. an. in. c. f. i. de procur. li. vj. q̄ fateor q̄ bijs qui
mittit epistolā ē itentus vt alio pñsentiente tunc statim ipse

k iiiij

mittens ligatus est. id est signum habet cum alio nomine absentis. sciens eum non esse procuratorem habens intentionem. quod tunc sit matrimonium. quod ab sensu ratificauerit in proposito. tunc sit matrimonium quod nunc statim eet matrimonium. hoc enim non potuit nec voluit quod iciperet eum matrimonium. ratificare alio et sic nec videtur ut tunc nec ut nunc. **T**ertio videtur. **S**ic ratificatio in persona ignorata tunc quod revocatione aut error precesserit potuerit matrimonium. cum alio habere. et credo quod sic ratione per partem affirmativa est quod sp. duratur. **B**ut in matrimonio et persona honestus erroneous. ut non. gl. i. c. h. de p. s. f. v. s. p. o. q. aliis existit. **Q**uarto videtur. **S**ic error et ratificatio et revocatione in conscientia. non dum tacite aut expressa ratificatio potuerit cum alio habere matrimonium. et credo quod sic ratione per partem affirmativa videtur. quod postquam impedimentum et error cessaret. regrif noua personae honestus invenitur. c. i. d. despota. ip. li. vi. t. c. v. en. s. alleg. **Q**uito videtur matrimonium istud potuerit tacite vel expressa per. **B**ut et **D**icitur ratificari. et credo quod non sicut iterueniente copularum quod Archibus. qui tunc quod tacita habent ratificatio sufficiat. i. c. h. de p. c. u. li. vi. i. i. gl. loquuntur in sp. et i. c. j. de despota. ip. li. vi. sup. v. p. filii. **S**exto an post revocationem procuratorum sufficiat ratificatio tacita. an vero sit necessaria matrimonium. de novo expresse haberi. et credo quod sit necessaria matrimonium. **H**abere ratione est propter gl. Inni. i. c. sup. de p. d. appo. i. fi. et quod propter revocationem non remanet aliqua religio. immo ex integrum matrimonio. d. s. **H**abere. ff. d. test. l. h. edes. ff. d. v. ob. l. p. t. in. i. p. n. et no. Jo. an. in. c. si inter. de spon. et ibi colliguntur. **G**lo. vlti. opponit et solvit. ibi dum allegat. l. si mulier. h. pe. dic. quod est. h. vlti. vbi dicitur et non habere videbas. x. non dotis dedisti. eo casu habebitis rationem quam habere potuisse si mulieris libere nomine dedisses nec nuptie secute essent. In gl. abi. p. culius. vi. de casu. i. c. i. s. de eo quod dux. i. matrimonium. sup. gl. i. et i. fi. gl. nostre. Inni. i. ver. mulieri. et Jo. an. exponunt hic mulieri. i. dno muliere vel habemus Inni. de equitate canonica logique est sile habemus Jo. an. quod non. xvi. q. i. j. c. illud i. p. i. et i. Spe. de do. iter vi. et v. x. **H**abemus quod acutum dicit Lar. quod hic habet aperte Inni. quid velet in hac secunda solu. cu. dicit de equitate canonica. sed forte vult habemus ipsum se referre ad factum ut sit sensus quod sibi restituitur de facto sine iudicio domini habemus iura. s. alle. vel forte ita legit Inni. quod de equitate canonica pecunia cedit mulieri ut mulier alteri nubere possit. quod non potest substineri habemus car. flo. nisi eo causa quo non habet probatum. an sit serua vel libera. parvus. dicit quod si dominus concurredet cum sua ad petendum pecuniam perficeret dominus. l. bona fides. ff. depo. aut dominus non concurrit. et tunc intelligit latram proprie. nam per suos detinenter loco domini vel qui uenientibus oculis domini. quoniam si ancilla spoliarebatur dominus potest agere ad recuperationem pecunie illius. ut. l. i. C. si per vim. vel alio modo. facit in filio. l. filio. ff. de verb. ob. et l. si legimus. ff. de iudi. et in. c. cu. dilecta. de rep. et ibi notatur.

Iacet ecclesia. Si personae est in loco. quod per rationem p. s. seqitur natus ex libero et ancilla libet et liber matrimonium. et non est liber matrimonium. **H**abemus facit. **P**roho narrat factum. Secundo videtur quod p. s. p. positum. **T**ibi videtur quod sit dissimilatum committit. **G**el aliter et pro plus potest summarum habemus gasparum et Lar. Ille quod tempore mortis sep. liber gerebat. et quod postea decennio habitus est per liberum existit matrimonium non separatur matrimonium tanquam fictum cum seruo maxime si lex pruincie habet ut partus sequatur patrem. **T**erzo in textu ibi sue conditionis. et ibi seruum habemus hos. credebat enim eum esse liberum habemus Petrus et Abbatem. **T**et in textu ibi provincie. scilicet lombardorum habemus Tacre. et Ann. **T**et in textu ibi gessisse. hoc bene est ius habemus Hos. **C**ontra in textu ibi iudicandum et non esse diuortium faciendum habemus Inno. **N**ota primo quod monasterium potest habere seruos. **N**ota secundo quod error et conditionis viciat matrimonium vide late scripta in. c. p. ce. **N**ota quod in danda libertate p. s. cit statutum disponit ut quis sequatur patrius conditionem. **N**ota ad sequendam libertatem partem sequitur rationem matris. nisi aliter lex disponat. vide quod dixi in capitulo proximo supra eodem. **T**et in glo. i. verbo dissoluendi. et ex hac inferitur. quod hic erat natus sine nuptiis absque iure

sequente ratione p. s. facit per ipso. c. l. s. b. xxxij. q. iiiij. Et per hoc habemus eum non error ligittimitatis ei quod cum quoque habet non viciat matrimonium. **M**o. p. sumit et quasi possessio libratis eo quod se per liberum gessit. Et hoc sequitur. **B**ut i. c. possunt tati. **O**rum. s. de iure patrum legistas i. l. barbari. **P**hi. ff. de off. p. t. **M**o. quod per vobis videtur. p. n. u. i. c. de iure non. i. l. qd tunc. **H**abemus arbitrum. ff. d. arb. i. l. si sic. i. p. i. l. seruus filii. i. p. n. ff. d. leg. i. facit. c. p. t. r. e. a. s. de appell. de sen. exc. c. cu. vniuersitatis. c. cu. apud. s. d. sp. c. videt. j. q. mat. ac. pos. et j. d. hominem. c. de cetero. id est de vobis creditum. j. d. delic. p. e. c. q. m. j. de p. u. i. c. p. a. s. t. o. r. a. t. c. n. u. p. j. d. s. e. c. c. s. a. l. u. b. r. i. t. j. d. v. s. u. c. r. u. s. s. s. q. cle. vel v. ou. r. e. t. l. p. l. a. j. h. si eadem. ff. d. le. j. Bar. et Ang. p. illu. tex. i. l. si quod filio exheredato. **H**abemus. ff. de iniusto rup. Ang. i. l. si pupilli. **H**abemus. ff. d. ne. ge. Facit gl. i. l. d. i. e. p. ferri. **H**abemus. ff. de arb. et i. cr. lib. **L**i. h. q. p. o. t. ff. ad turp. id est de vobis non dubitamus. c. significa uit. j. de sen. exc. **T**ertio nota in dubio iudicandum est per pte magis favorabili et in sua exprimenda causa. ad primum supra de probationibus. c. ex litteris. ad f. m. s. de re iudi. c. sicut. **O**pponitur p. s. quod non sufficit diuturnitas temporis ad libertatem in. c. s. p. x. i. c. p. x. i. c. cu. haberet. s. de eo quod du. i. matri. Soluit Host. quod in. c. p. x. i. c. p. x. i. c. certum erat de conditio servitutis. non obstat tempus. item erat hic libertatis favo. c. videt. j. qui matri. ac. pos. et hoc sequitur But. et Lar. ad. c. cu. haberet. Respondeat Hostien. loquuntur in alio casu f. m. Cardi. dic ut in. c. cu. haberet. **O**pponitur secundo in eo quod dicit de decenio sufficit qui quenam de statu mortis vel habeat. per liberum si postea fluxit qui quenam a morte patris nec super eius statu mota est questio per hoc quod non. p. i. j. q. i. j. c. longinquitate in glo. i. que hoc tenet quod pater se gessit per liberum tempore mortis nec erat in mala fide nec in fuga neclatitudo. C. ne de sta. defuncto. l. f. i. et hoc tenet But. et Lar. f. l. o. h. et dicit h. Panoz. post alios quod iste leges allegate in gl. hoc p. b. a. t. quod si p. i. g. s. se per liberum tempore mortis et quoniam postea sit elapsus. j. q. nec ex persona patris nec ex persona filii est passus statim controversia censendus est liber et sic est causus iste notabilis in quo istra quoniam p. s. scribitur est servitudo. forte. n. si p. i. vi. u. e. r. et heret. p. b. a. t. libertatis. v. n. t. a. i. f. a. v. o. r. e. d. f. u. n. c. t. i. q. s. in f. a. v. o. r. e. l. i. b. e. r. t. a. s. t. u. t. u. s. e. q. s. d. i. x. i. Si autem quis vendicaret sibi libertatem ex persona sua. tunc requiritur tempus. xx. annos. et bona fides nec regreditur titulus fauore libertatis ut i. l. i. j. C. de p. s. c. r. i. p. l. o. g. i. t. e. p. o. que per liberum et est causus notabilis in quo currit prescriptio logi ipsius sine tunc et expedita glo. i. q. fatebor. **H**abemus. **G**lo. i. oppotet et solvit. et cum allegat ibi partis partus sequitur ventre ibi. l. et seruorum. **T**et in glo. vlti. a. n. o. f. a. v. o. r. e. l. i. b. e. r. t. a. s. t. u. t. u. s. **T**ibi si quod suo ponit causus de illo quod reliquit dicta libertatem seruus per ignorato de iure stricto non videtur pp. fauore libertatis videtur ut in v. i. s. f. i. d. e. c. m. i. s. s. a. r. **T**et in glo. ibi. l. i. p. a. r. e. t. b. v. t. r. i. u. s. q. seruus est em. a. c. i. p. a. t. i. s. c. u. i. s. c. u. q. g. r. a. d. u. s. i. p. o. n. e. m. a. d. a. t. u. s. ut suu istra libertate p. ducatur et fauore et tueri libertatem est principis et eius peculiare.

Nota. **B**onstram. Si libet habet cum a. c. illa. hoc ignorans. et ex quod sciunt non possunt i. a. s. p. a. r. e. m. a. t. r. i. et cu. alia libet potest. b. d. et s. t. r. i. d. e. p. t. s. c. b. a. i. b. i. i. o. q. **M**o. p. mo quod paria sunt presenti factio vobis per hoc quod non. de ap. pel. c. d. i. l. e. t. f. a. c. t. o. h. b. i. f. m. a. t. r. i. s. c. i. t. u. v. b. o. de quo h. i. g. i. **M**o. quod legat sedis apostolice. p. t. i. p. u. c. i. a. s. b. i. decreta audire causas matrimoniales. et est separare matrimonium in casibus a iure pmissio. et hoc facit ad limitatorem. c. acceditibus de excessu. p. l. a. v. b. i. d. q. audire causas matrimonii est dignitatis episcopalis. ad id est p. s. a. t. et affi. c. i. et exhibi. duobus capitulis potest inferri quod legat in prouincia et currit cum episcopo et in his quod continent ad dignitatem episcopalem pro hoc. c. i. de officiis. dele. et c. i. j. c. o. t. i. l. i. v. **M**o. quod copula carnalis non firmat matrimonium contra errorem seruiliis conditionis i. putatur est enim imputandum mulieri quod non detexit conditionem et statutum p. s. one sue. facit quod habent in. l. i. j. C. si seruus vel liber ad decum. aspi. l. i. xij. v. b. i. p. n. i. t. u. r. quis i. gerendo se ac- tui quez

tui quē exercē nō p̄t. nō d̄tegēdo qualitatē sue p̄sonē. et vide ad b̄ qd̄ no. in. c. sc̄iscitatus de rescrip. de q̄ p̄ ang. i. l. j. h. f. ff. de postu. i. l. cū p̄ tor. i. iii. col. ff. d. iud. bar. i. d. l. j. in qb̄ locis an. p̄ mot̄ ad aliquid officiū q̄ ē idign̄ debat dete ḡere turpitudinē suā. C Mo. ibi si p̄ stiterit. ar. q̄ dicēs se ignorasse p̄ditionē mulieris b̄ p̄ bare. s̄ certe dic. qd̄ p̄ bat eo ip̄o qd̄ n̄ p̄ bat̄ q̄rī. q̄ in fcō alieno n̄ p̄sumif̄ sc̄entia ut i regla ignorātia d̄ re. iur. li. vi. facit. l. viii. ff. d. p̄ ba. c. ab excōicato. s̄. de rescrip. q̄ puto vez nisi p̄ditio mulie ris ēēt cōit no. in loco q̄ q̄s p̄sumif̄ sc̄ire id q̄ cōiter alijs inotescit vt i. c. de postu. p̄la. z. xv. di. c. qd̄ d̄ facit. l. late culpe. ff. de v̄bo. signi. C Opponis q̄ n̄ valuit s̄nia huius Lar. tāq̄ lata aī suo iudice. c. at si clericī b̄ iudi. c. ad nos stra de p̄sue. sol. Jo. an. qd̄ iste miles erat b̄ p̄uincia cōmis salegato. s̄. b̄ offi. ble. c. j. C Oppōsī sc̄do. papa mādat q̄ si p̄ stiterit q̄ miles ignorātia p̄xit. z sic v̄ ei i cibē p̄batio ignorātia. s̄. q̄ p̄sumif̄ ignorātia regula p̄sumif̄ li. vi. ff. de p̄bati. l. veri solvunt ho. z Jo. an. p̄ cū dicūt qd̄ eo ip̄o qd̄ q̄rī n̄ p̄bat̄ ē p̄bata ignorātia de elec. c. inotuit vbi de b̄ i gl. i v̄bo ignorātia z gl. f. c. ad fassarioz. j. de cri. fal. z sic v̄no. s̄. de postu. p̄la. c. j. z sic habetis qd̄ h̄is p̄sumptionez iur. p̄ se. satis v̄ intēuz suū. p̄bare eo ip̄o qd̄ n̄ p̄bat̄ q̄rī facit gl. in. c. ex if̄sinatōe circa f. s̄. d. p̄ cura. in. c. j. ibi Ha no. s̄. qd̄ met̄ cā. Et dicit Mo. qd̄ b̄ casu deficiēt p̄batio ne an vir postea p̄sensit. stabif̄ eius iuramēto. s̄. b̄ despōsa. ip̄ubez. c. attestatōe in. s̄. z dicit Lar. flo. q̄ hic casus ē diversus ab illo z n̄ v̄ b̄ vir onerādus iuramēto. s̄. absoluētis nisi p̄bet de eius p̄sensu. s̄. eo. c. i. bu. trāfit cū op̄. host. z tutius illā seruat in practica. C Uenio ad gl. z gl. j. ē expedita p̄ ea q̄ remisi in p̄rio notabili z cū allegat. l. si p̄ errore n̄ p̄sentūt q̄ errat. qd̄ enī tā q̄rī p̄sensu q̄ er ror. q̄ iperitī detegit. C In gl. ibi id circlo l̄ p̄ ab aliq̄b̄ vt a liberis pecunia debitā recipit attamē eius filij qōnez status illis mouē nō phibēt. Gl. ii. notat m̄ri. q̄hi fcō z ratificatōe. Et ad id oppōit z solvut. deinde q̄rit z solvut. Itē q̄rit z solvut. Itē q̄rit z ponit opinionē quā approbat. z sic sūt quatuor p̄tes sc̄do ibi s̄. z terria ibi sed p̄o. in qua in terserit aliā qōne ibi. itē sit d̄is. quarta ibi. sed p̄o libet̄. C Quoad primā z sc̄doz p̄tē no. gl. q̄ ip̄o factō q̄hīf̄ ma tri. in his tñ q̄ loq̄ p̄nt necessaria sūt aliqua v̄ba b̄ gl. ho. z Jo. an. hic dicit notabilit̄ qd̄ carnal̄ copula nūq̄ pro baret p̄sensu. ff. d. re. iur. l. nuptias v̄bi nullus p̄cessisset q̄ctus ex v̄bis. sentiūt ḡ p̄cedēt p̄ctu matri. q̄hīf̄ sīf̄ v̄bis. z ita intelligif̄ l̄fa z gl. z idē goff. dicēs qd̄ si nulla v̄ba de nouo interueniat. dūm̄ incipiat placez q̄ dicū ē ēt tacito p̄sensu. p̄firmāt. s̄. de spō. ipu. c. l̄fa. ff. de spō. l. qui p̄res. de hac mā dic vt latius dixi. in. c. tue. s̄. de spō. C In terria pte gl. n̄r. e. ibi. s̄. z p̄o ibi cū dicit. dico qd̄ n̄ b̄ q̄ bic p̄o. no. xxix. q. j. c. si q̄s igēnūs z gl. n̄f. t̄z gof. z cū ea tran sit Jo. an. z Inno. C Et in ea pte gl. cū dicit q̄ d̄is v̄ de disce libertatē z allegat aūt. de nup. s̄. v̄o ab initio v̄ velle gl. q̄ m̄ri. teneat. S̄ ob. z v̄ q̄p̄ tenuit pp̄ errore p̄dōnis v̄bīc. s̄. eo. c. i. j. ḡ nec liberas cōpetit q̄ rōne m̄rimōy p̄tiḡit solo Jo. an. post Gal. cū icipiunt q̄hīf̄ amittit d̄is ancille d̄is. z sic q̄hīf̄ cū liba v̄bi t̄z matri. facit qd̄ nota. j. q. j. c. de trabe in. l. gl. z de appell. c. p̄terea el. j. C In f. glo. in vltia qōne. Idē gas. z vīncē. z p̄bi. dicūt p. c. j. s̄. eo. q̄ illa non q̄ dicente p̄t matri. p̄firmari. Pro b̄. q̄ ex pte vīri n̄ ē error. s̄. pte mulieris. ip̄a ḡ possit renūciare suo favori. s̄. de regula. c. ad apostolica. P̄strēo. Bu. b̄ z car. ponūt aliq̄ q̄ sūt expedita. s̄. i. c. i. f. gl. nec obstat si dicaf̄ q̄ cuz mī. n̄ teneat pp̄ eroē p̄dōnis n̄ d̄tenē datio libertatis. q̄ surgit ex m̄rimōy sequela. Nā b̄m goff. z b̄i eo ip̄o q̄ ancillā tra dit d̄is vt liberā. i. cōtinēt p̄ferit libertas z sic t̄z mī. tanq̄ cū libera p̄ctu. idēu no. gl. in. c. si q̄s ingēnuus. xxix. q. j. z vide qd̄ nota. cā. q. j. in sumā.

C De natis ex libero ventre. Rubrica.

C Hā exti. p̄xio p̄tinuāt b̄ rubrica ad p̄cedētē. actor po

nit b̄ rubrica q̄si quoddā q̄rī ad p̄cedētē titulū b̄m Ba masū b̄m Gof. sic p̄tiua. Hidim̄ de p̄dōne p̄iugator. re stat videndū b̄ p̄dōne natoy. Jo. an. vel b̄m ho. seruilo v̄ter de q̄s. s̄. si parit nisi seruile p̄tu iō nec liber nisi liber de q̄ hic. z sufficiat ad libertatē p̄tus matrē semel fuisse libera tpe q̄ p̄tus fuit in v̄tre. l. ei seruo. ff. de statu. ho. h. igēuo rū. Instituta de igēniis. h. sufficit. C Mo. ḡ p̄ sicut iſp̄icit terra in qua semē iacif. ita i mūliē b̄s. Jo. an. hic siue sit ipē rator vel rustic. z sicut illi. erit bladū cui. est terra nec patif̄ rō nālio alteri. eēt arborē quā illius in cui. terraradice egit. isti. de rerū diui. in. h. si tñ. z. h. qua rōne. de ceteris at se remittit ho. ad sūmā. eo. ti. z ad māz facit. xxix. q. iij. c. liberi. z p̄uenit. s̄. b̄ seruīs i ordi. c. vltio. C Szoppōi. q̄ imo p̄tus seq̄ debeat p̄is p̄dōne b̄m nām q̄libet agēs suc cūbenti d̄ p̄dōne i apostol. dicit q̄ ois aīa d̄z subesse su pioz capiti. z. 33. q. v. c. mulierē z. c. cū caput ḡ p̄tus d̄z seq̄ p̄dōne p̄is tāq̄ dñi z tāq̄ dignior. nā b̄m philosophū semē hois magis opa in gnātōe q̄s semē mulieris. ḡ boe est h̄ nām z h̄ ius q̄ p̄tus seq̄ matrē. sic dicit ho. q̄ magi ster Ray. phibēt. sibi obiec̄it in hac mā. h̄ i p̄e rñdet i sūma hui. ti. q̄ l̄ vir p̄oat semē p̄ maiorī p̄te vel magis ope. tñ mūliē nutrit z vivificat in v̄tre p̄tus. v̄i fruct. seq̄ terrā siue sit serua siue libera z ei. est dñs. Nā enī nālis rō pati tur alterius cē arborē q̄s illius in cui. terra radicē egit nec mis p̄i id qd̄ ē vīli. attrabit ad se qd̄ ē digni. z ci dñmet q̄ modicū ferneti totā massaz corrip̄it arg. c. sup̄ qōnū. h. si v̄o. s̄. de officio dele. L̄trariūtñ facit. s̄. de p̄lecratōe ecclēsie vel alta. c. q̄ in dubijs legittimus aut̄ filius ē natūs ex mūmonio. ff. de statu. ho. l. cū legittie. z q̄ b̄a sit fili. do de fūdo. z de v̄tre vide. xxvi. di. c. nasci v̄bi pulcher tex. Distinctioz aut̄ seruo. i. f. liberoz vide i. c. iudicatū. s̄. de imo. ecclē. Nā qdā sunt serni qdā liberi aſcripticij q̄dā cēleti p̄petui qdā coloi p̄dōnales. qdā iqueſtitui qdā originarij. z qdā coloni ſimpl̄r de his non est ad p̄positū.

Adecens. Mat̄ ex libera v̄l liber/ta liber est hoc dicit b̄m

Jo. an. C Hāle dicitū. p̄ p̄oit sc̄do cāz mādat ibi p̄peain tex. ibi obtiāre p̄iudicare b̄m tācre duz. In tex. ibi ab ei. l̄bte z filioz b̄m ho. q̄ p̄ebat casuz. q̄ fili liberte petebāf̄ a mōasterio tāq̄ serui. q̄ ip̄oz māf̄ fuerat acilla mōasterij māumissoris fcō vel tāq̄ b̄i mēri. x. xij. q. ij. c. si q̄s de seruīs sc̄doz d̄cre. ij. z quartā. s̄. d̄ recp̄ p̄mu. z d̄reb̄ ecclēf̄ alie. c. ij. C Mo. primū sc̄doz Jo. an. p̄ inspiciēdū cē qd̄ deceat q̄ p̄sonē. si hōestate. s̄. deuoto. c. magne. z de elec. cū si deceat li. vi. z no. q̄ in quolibet agibili p̄oderāda ē hōestas dic z eq̄tas z v̄tilitas. d. c. magne C Mo. sc̄do. q̄ nat̄ ex liba liber ē. C. de opis liber. l. q̄ ex libera z isti. de igēuis i p̄cipio oī phi. h. z Jo. an. C Mo. tertio. qd̄ ecclā tueri d̄z libertatē. z in v̄nū finē iducta non dñt q̄rī opari. c. in qbusdā de p̄eis. vide ho. i sūma huius tñ. h. v̄. ex sūmariū. v̄bi allegat multa iura q̄ ecclā q̄ libatē tueri d̄z cē ip̄gnare n̄ d̄z sīle. s̄. de resti. spo. c. cōque rentē. ff. de euic. l. vendicatē. ff. d̄ p̄di. idebiti. l. frater a fra tre dicit alā. xxvi. di. vna tm̄. xxv. di. c. vltimo. xi. q. j. c. silue ster. ff. de fideiſſo. l. tutor de rescri. c. nōnulli z d̄ accu. c. q̄ liter de quo i gl. C Mo. quarto argumētū absūrdo duro vel iniusto. c. ex ore. j. de privile. z no. Inno. tale argumētū p̄cedē in. c. qualif̄. j. de accu. facit. c. noua. j. de pe. z re. s̄. d̄ terū p̄mu. c. iniustū. C Mo. vltio q̄ ḡ s̄. n̄ d̄z facē illud a q̄ alioz d̄z. phibēt. C Quero p̄io. qd̄ si ecclā p̄tēdūt cām rō nābilē an audiaſ. dic q̄ sic sc̄doz hosti. z Jo. an. vt puta si cēt i gratitudine. libertoḡ vt filioz libertate de quo dic vt per eosdē in. c. tertio. s̄. d̄ re. ecclē. nō alie. Et p̄ hūc tex. argui ad qōnem sui p̄curator. p̄ aliquo i cā p̄in. z p̄ illo obtinui sīnāz i istātā appellaſōis efficio. p̄curator ei. q̄ h̄ sīnāz p̄ se existo tex. az. q̄ n̄ possū cē p̄curatō. z p̄ f̄gulā q̄ sc̄lōre iv. z. s̄. q. ij. c. dilectio. vi. s̄. de eta. z q. c. acci. v̄bi m̄ste p̄cor dantie. z faciūt iura q̄ allegant in gl. f. hic b̄m Inno. iñ in q̄rī faciūt q̄ notat Bar. i. l. accipietis. ff. de auc. tutoruz z istā qōnē tāgit rota p̄clusione sua. ccccix. q̄. m̄ meā q̄tā